

“Een hint van viool”

De taal van de wijn

Er is geen drank die de tong en de pen zó veel, en zó bloemrijk, in beweging brengt als wijn. Over “een frivole neus”, “een heerlijk voorname Fransman” en “mondvullende kersen” – kortom over wijn die “de papillen stof tot nadenken geeft”.

JACCO SNOEIJER

Jaarlijks drinken we in Nederland ruim 230 miljoen liter wijn, en het lijkt alsof we daar minstens evenveel woorden aan wijden. Over geen enkele drank wordt zo veel geschreven en gesproken als over wijn. Ook bij bier – en dan vooral speciaalbier – is er soms sprake van bijvoorbeeld “een robuuste en stevige afdrank” (zoals bij Budels Zwarte Dobber), maar het gros van de bierflesjes vermeldt niet veel meer dan het alcoholpercentage, en hoeveel het statiegeld bedraagt. En er staat dat het bier verfrissend is. Op bieretiketten lees je zelden dat de inhoud van de fles “in al zijn eenvoud zo

heerlijk genietbaar is”, van “een stuivende kruidigheid” is, of dat ervan genoten moet worden “zo maar, met vrienden op een terras”. Bij wijn is zo’n woordenstroom heel gebruikelijk. In de plaatselijke bibliotheek staan drie of vier boeken over bier of over whisky, maar kasten vol boeken over wijn. Voor wijn lijkt te gelden: proeven is praten.

Hoe gaat dat praten – en schrijven – in zijn werk? Hoe omschrijven wijnliefhebbers in hun proefnotities de wijn die ze net dronken? Welke woorden gebruiken ze om over te brengen wat hun neus en tong hun zojuist woordloos vertelden? En waarom is dat woordgebruik vaak zo bloemrijk? En de woorden en termen die uiteindelijk gebruikt worden, op etiketten en in wijnadvertenties bijvoorbeeld, hebben die dezelfde betekenis voor diegene die ze opschrijft als voor wie ze leest?

Slurp slurp oehh hee

Een tamelijk verrassende en radicale manier om wijn te beschrijven is om woorden simpelweg achterwege te laten. Bij een Italiaanse Siro Pacenti staat geschreven dat “je die gewoon moet proeven en wat je dan hoort, klinkt ongeveer als volgt: zo hee (de kleur in het glas). Vervolgens al direct, licht kreunend aaahh mmmhh (ja, wat wil je met zulke geuren). Nu gaat het gekreun beginnen: slurp slurp, oehh hee, tsssee, mmmhh. (...) Dit is gewoon een